

خۆپیشاندانەکانی بەناو لایەنگرانى ئاشتى!

مستەفا گەرميانى

له 15ى شوباتدا، شەش ملیۆن كەس له نزیكەى 50 شارى ئەوروپا و ئەمەریكا خۆپیشاندانیان ساز كرد. بەلام ئایا ئەم هەموو خەلكە ئاشتیخوازان؟! با بزانی هۆكارەكانى خۆپیشاندانەكان چين. سەرەتا دەبى بپرسین بۆچی چارهكى، بگره دەیهكى ئەمەش سالى پيشوو بۆ پشتيوانى له ئاشتى ئەفغانستان ورتەیان له دەمەوه نەهات. تۆ بلیى خەلكى عیراقیان له خەلكى ئەفغانستان خۆشتر بویت؟! ئەمرۆشى لهگەل بیت، سوپا جیهانییه مرۆفخۆرهكەى ئەمریکا، له چەندین ولاتی ئەفریقا و ئاسیا و ئەمریکای لاتیندا بەردەوامی دەدات بە شەر و ئاشتى جیهانى دەشیوینیت. ئاخۆ خەلكى ئەفریقا و ئەمریکای لاتین و شوینەكانى تر مرۆف نین تا خۆپیشاندەرەكان بۆ ئەوانیش بچنە سەر شەقامەكان و داواى ئاشتییان بۆ بکن؟! ئەوهى ئەلف و بیى سیاسەت بزانی دلنیایه كه ئەم خەلكە هەموو ئاشتى خواز نین. له راستیدا خۆپیشاندەرەكان تیکەل و پیکەلن، بەلام هاوبەرژەوهەندیان له لیئەدانى عیراق. دەكرى خۆپیشاندەرەكان بەم جۆره ریزبەندى بكرین:

گرووی یەكەم:

ئەوانەى تەنها بەرژەوهەندى خۆیان لا مەبەستە و تا سەرئیسقان خۆپەرستن. چوونكه دەزانن ئیستا كه نرخى بەنزین له ئەورپادا نزیكەى یەك دۆلاره بۆ لیترىك، بەلام بە لیدانى عیراق 300% تا 400% بەرز دەبیتەوه. خەلكى ئەوروپا بە بى بەنزین له جموجول دەكەویت. له ولاتىكى وەكو سویدا كه ژمارەى دانیشتونى تەنها 9 ملیۆن، 4، 5 ملیۆن ئۆتۆمبیلیان هەیه. له هەموو ئەوروپادا زیاتر له 450 ملیۆن ئۆتۆمبیل له شەقامەكاندا دەسورپینەوه. دیاره بیجگه له ئۆتۆمبیل دەیان مەكینهى تر هەیه كه سەرچاوهى وزەیان بۆ نەوت دەگەریتەوه. ئاشكراشه داواى پووختاندى رژیى سەددام و هەندى گۆرانكارى تر له رۆژەهلاتى ناوهراستدا، ئەمریکا خۆى بریار لهسەر دیاریكرانى نرخى نەوت دەدات، ئەمەش مەترسییه بۆ سەر بازارەكانى ئەوروپا.

گرووی دووهم:

مرۆقه سادەكانى ئەوروپا، كه میشكى خۆیان داووتە دەست ماسمیدیاوه، ماسمیدیاش لەژیر كۆنترۆلى دەولەت و كۆمپانیا مۆنۆپۆل و زەبەلاحەكاندایه. هەر ئەم خەلكە سادە و ساویلکانەى ئەوروپا و ئەمریکا بوون، كه سالى 1988 بۆ هەلەبجە و ئەفغالهكان خۆپیشاندانیان ساز نەكرد. چوونكه ئەوسا دەولەتەكانیان و ماسمیدیكانیان بەرگرییان له رژیى عیراق دەكرد.

گرووی سییەم:

هەندى له ولاتانى ئەوروپا و پارتە سیاسییەكانى ئەمریکاش بەرژەوهەندى تاییهتیان هەیه له بەشداریکردنى خۆپیشاندانەكان و، بگره دەستیشیانى تیدا هەیه، بۆ ئەوهى سەددام زیاتر مەغرور بکن، تاكوو وا بزانی خەلكى جیهان لهگەل لیئەدانى ئەودان و ئەویش سوور بیت لهسەر ئاشكرانهكردنى چەكە كۆكۆژەكانى، پاشان هەر بەو هۆیهشەوه ئەمریکا و هاوپهیمانهكانى لیى بدەن، ئەگەرنا له كاتیکدا (چین و رۆوسیا و فەرەنسا) دژی لیدانى عیراقن و له ئەنجومەنى ئاسایشدا هەلوێستیان هەردەم پشتيوانى عیراق بووه، كه چى كەمترین رێژەى خۆپیشاندان له (چین و فەرەنسا و رۆوسیا) دا كرا. مرۆف پیویستە هەلوێستەیهك بكات و له خۆى بپرسى بۆچی؟

گروپی چوارم:

هیزه چهپ و مرۆف دۆستهکان و کلێسا، ئەمانه هەرچهنده بهراستی ئاشتیخوازن، بهلام ریژهیان له خۆپیشاندانهکاندا دهتوانن به گوێرهی ریژهیان له پهڕلهمانهکانی ئهروپادا بزانی، که له پهڕلهمانی هیچ ولاتیکی ئهروپادا 10% تیپهڕ ناکات. بۆ ئەم گروپهش پرسیاریکم ههیه، گریمان هیتلهر زیندوو بیتهوه و ئیستا ئەمریکا به نیازی وهشاندنی گورزیکی سهربازی بیت له هیتلهری خۆیان، ئایا ههلوێستی ئەوسایان چۆن دهبوو؟ هەرچهنده ئەمانه ئاشتیخوازیش بن، بهداخهوه هیچ حسابیکیان بۆ ئازارهکانی خهڵکی عێراق و باشووری کوردستان له 35 سالی دیکتاتۆری سههدامدا نهکردوه.

تیبینی کوردستان نیت:

مهرح نیه ئەم نووسینه له گهڵ بیرو بۆ چونی نهتهوايه تیماندا بیت، که بۆچونی (کوردستان نیت)ه، بهلام بههۆی پروا بوومان به ئازادی دهبرینهوه، بلاویده کهینهوه..... له گهڵ ریژ و خوشهویستیماندا بۆ پارێهرانی بیری نهتهوايه تی و خهباتکارانی ئەم ریگهیه. ئەم تیبینی له ژێر ههموو نووسیتیکدا دهنووسریت..... 2003-1-15